

Використання новітніх засобів навчання у підготовці майбутніх перекладачів науково-технічної літератури

Одним із основних пріоритетів в умовах глобальної конкуренції є підготовка майбутніх перекладачів науково-технічної літератури до професійної діяльності. На сучасному етапі викладання іноземних мов та перекладознавства у вищих навчальних закладах актуальною є проблема комунікативної компетенції майбутніх перекладачів.

З метою формування висококваліфікованого фахівця продовжується розробка та реалізація нових методів, форм і засобів організації навчального процесу, які б повною мірою відображали сутність і зміст навчання. Таким чином, питання вдосконалення й урізноманітнення навчального процесу ставляться не лише перед студентами, але й, насамперед, перед викладачами. Викладачі XXI століття, окрім досконалого володіння предметом, одночасно з традиційними методиками мають постійно добирати і впроваджувати у практику нові цікаві й ефективні методики проведення сучасного заняття, що безперечно активізується за допомогою інноваційних методів і технічних засобів навчання.

Актуальність дослідження пов'язана з важливістю використання новітніх засобів навчання як інноваційної педагогічної технології у процесі підготовки майбутніх перекладачів науково-технічної літератури, що є закономірним явищем, зумовленим тими унікальними дидактичними можливостями, які допомагають реалізувати принципово нові форми та методи навчання.

У сучасних умовах українські та зарубіжні дослідники ведуть активну діяльність щодо вивчення особливостей використання мультимедійних засобів як інноваційної педагогічної технології у процесі навчання перекладу у ВНЗ. Проблемам розробки і впровадження інноваційних методик у процес навчання присвячені праці Н. Бичкової, М. Бухаркіної, С. Гапонової, І. Підласого, Н. Хлизової та ін. Дослідженням проблеми використання новітніх інформаційних технологій у навчанні присвячені праці Ю. Гапона, А. Драгунової, В. Ляудіс, Є. Маслико, Е. Носенко, О. Палій, К. Brucher, M. Collins, M. Simonson, A. Thompson.

Початок XXI століття характеризує суспільство як постіндустріальне (інформаційне), в якому здійснюється інформатизація всіх галузей науки і освіти. Інформатизація суспільства – це глобальний соціальний процес, особливість якого полягає в тому, що домінуючим видом діяльності у сфері суспільного виробництва є збирання, нагромадження, оброблення, зберігання, передавання та використання інформації. Ці процеси здійснюються на основі сучасних засобів процесорної та обчислювальної техніки, а також на базі різноманітних засобів інформаційного обміну [4, с. 48].

Застосування сучасних інформаційних технологій у навчанні – одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку світового освітнього процесу. У навчальних закладах в останні роки комп'ютерна техніка й інші засоби ІКТ стали все частіше використовуватися при підготовці майбутніх перекладачів.

У процесі навчання важлива не інформаційна технологія сама собою, а те, наскільки її використання реалізує досягнення освітніх цілей. Власне кажучи, нині освіта стоїть перед важливим завданням: навчитися правильно, оптимально і нешкідливо застосовувати новітні засоби навчання. Їх використання в навчальному процесі допомагає викладачу зробити заняття динамічним, цільовим, насиченим, яскравим, таким, що надовго запам'ятовується.

Можуть виникнути різні проблеми як при підготовці до занять із використанням новітніх засобів, так і під час їх проведення. Схарактеризуємо існуючі недоліки та проблеми застосування ІКТ в навчальному процесі:

- відсутність комп'ютера в домашньому користуванні деяких студентів і викладачів; небагато часу відведено для занять у комп'ютерних аудиторіях;
- у викладачів недостатньо часу для підготовки до кожного заняття, на якому використовуються комп'ютери;
- недостатня комп'ютерна грамотність викладача;
- у робочому графіку викладачів не відведено час для дослідження можливостей мережі Інтернет;
- без досвіду важко інтегрувати комп'ютер до структури заняття;
- використовуючи новітні засоби, не вистачає часу на інші форми роботи на занятті;
- існує ймовірність, що, захопившись застосуванням ІКТ на заняттях, викладач перейде від розвивального практичного навчання до наочно-ілюстративних методів [5, с. 53].

Тобто, використання інформаційно-комунікаційних засобів є ефективним за умови поєднання з традиційними методами, що сприяє якісному формуванню вмінь та навичок студентів ВНЗ.

Технічними перевагами є швидкість, маневреність, оперативність, можливість перегляду і прослуховування фрагментів і інші мультимедійні функції.

Інформаційні технології здатні:

- стимулювати пізнавальний інтерес студентів;
- надати навчально-виховній роботі проблемний, творчий, дослідницький характер і розвивати самостійну діяльність;

- за допомогою реальних об'єктів (магнітофон, комп'ютер) та інформаційних технологій (відеозапис, ЗМІ, Інтернет), формувати вміння студентів самостійно шукати, аналізувати і відбирати необхідну інформацію, організувати, перетворювати, зберігати і передавати її;

- сприяти соціальній адаптації, впливати на її відносини з однолітками. Оволодіння комп'ютером впливає на формування особистості і надає їй більш високий соціальний статус.

У методичній підготовці майбутніх перекладачів науково-технічної літератури найчастіше використовують мультимедійну презентацію. Під час занять з практики перекладу науково-технічної літератури студенти самостійно створюють презентації за різним темами. Наприклад, на заняттях з практики перекладу авіаційної термінології можна дати завдання студентам підготувати презентації на різну тематику: "Aircraft structural units", "Airport characteristics", "Air safety", "Aviation accidents", "Airport Security". Такий вид заняття належить до продуктивно-комунікативних, метою яких є формування у студентів мовної компетентності в лексиці та мовленнєвої компетентності в говорінні. У такий спосіб студенти краще запам'ятовують нові лексичні одиниці, адже вони сприймають їх не лише на слух, а й використовують зорову пам'ять. Студенти одразу мають можливість побачити елементи на фотографіях у дійсності, переглянути відео фрагменти з їх описами. А студент, який повідомляє інформацію, набирається досвіду в презентуванні матеріалу.

Застосування інтерактивних методів навчання дозволяє організувати навчальний процес у такий спосіб, що практично більшість учнів буде заохочена до процесів пізнання і здійснюватиме рефлексію власної навчально-пізнавальної діяльності через оперативне визначення її результатів. Ці методи навчання захоплюють, пробуджують у студентів інтерес та стимулюють мотивацію, навчають самостійного мислення та дій, структуризації інформації.

Під час проведення занять зі студентами викладач може демонструвати відеофрагменти науково-технічного характеру. Для пошуку такої відеоінформації можна скористатися інтернет-джерелами. Наприклад, використовуємо таку рецептивно-комунікативну вправу для формування мовленнєвої компетентності в аудіюванні. Після перегляду відеоролику, студентам пропонують здійснити абзацно-фразовий переклад.

Інтерактивна дошка SMARTBoard – це сенсорний дисплей, що працює як частина системи, до якої також входить комп'ютер та проектор. Комп'ютер надсилає зображення на проектор. Проектор передає зображення на інтерактивну дошку. Вона працює одночасно як монітор та пристрій введення даних: керувати комп'ютером можна, доторкаючись до поверхні дошки. Якщо якась програма відкрита на комп'ютері, ви можете працювати з нею безпосередньо на інтерактивній дошці. Отже, використовуючи дошку, для формування мовленнєвої компетентності в говорінні можна виконувати послідовний переклад, та через деякий час, набравшись досвіду, спробувати перекладати синхронно науково-технічні ролики різної тематики.

Науково-технічні відеофільми відтворюють ті чи інші процеси у вигляді реальних спеціальних зйомок (документальні фільми, або «живе» відео) чи тривимірної комп'ютерної графіки. Основною перевагою відеофільмів є наочність інформації, яка є більш доступною для сприйняття, легше і швидше засвоюється, а, використовуючи мультимедійну дошку при послідовному перекладі, студент самостійно регулює відрізки повідомлення, що поступово з досвідом повинні збільшуватися [3, с. 88].

Варто зазначити, що однією з функцій мультимедійних технологій у методичній підготовці майбутніх перекладачів є функція контролю. Оцінювання знань студентів відбувається автоматично і без прямої участі викладача, що підвищує його об'єктивність. Найпоширенішим є метод тестування. Необхідно зазначити, що тести є не лише засобом оцінювання, а й інструментом самопідготовки та самоконтролю. Комп'ютерні тести для перевірки знань з практики перекладу галузевої літератури можуть включати множинний вибір на визначення перекладу лексичної одиниці, правильне-неправильне твердження стосовно теорії перекладознавства, вибір трансформації, що застосовувалася при перекладі речення.

Використання засобів навчання нового покоління у професійно-практичній підготовці не вимагає значної позафахової підготовки, тобто вимоги до підготовки не перевищують компетенцій, які достатньо мати при використанні звичайних технічних засобів навчання. Ефективність сучасних мультимедійних засобів навчання, яка визначається їх інтерактивністю, мобільністю, багатофункціональністю значно перевищує ефективність традиційних технічних засобів навчання [1, с. 37].

Таким чином, одним із напрямів модернізації системи навчання є удосконалення методів та форм навчання. Всім відомо, що освіта має бути зорієнтована на забезпечення самовизначення особистості, створення умов для самореалізації. Тому важливою науково-педагогічною проблемою є розробка інноваційних технологій в освіті, перевірка їх ефективності, виявлення й аналіз педагогічних закономірностей.

Підхід та впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес дає змогу готувати конкурентоспроможних фахівців з високим рівнем кваліфікації, який відповідає вимогам сучасного виробництва, з творчим мисленням та прагненням до постійного професійного вдосконалення.

Література

1. Гриценко В.И. Информационная технология: вопросы развития и применения / В.И. Гриценко – К. : Наукова думка, 1988. – 272 с.
2. Дерді Е.Т. Причини низької якості науково-технічного перекладу та шляхи їх подолання / Е.Т. Дерді, А.С. Сахро // Науковий вісник Волинського національного університету

імені Лесі Українки. – К., 2011. – № 4. – С. 34-39. **3.** Жустріп Г.К. Краткий курс перевода научно-технической литературы с английского на русский : уч. пособие / Г.К. Жустріп. – М., 2006. – 112 с. **4.** Захарова К. Г. Информационные технологии в образовании: учеб. пособие для студ. высш. учебн. заведений / К.Г. Захарова – М. : Академия, 2007. – 192 с. **5.** English for Specific Purposes. National Curriculum for Universities: Програма з англійської мови для професійного спілкування / за ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.